

תורה שלמה - תכנית לימוד בחסידות שאלות חזרה באגרת התשובה

פרק א'

- א. הסבר היטב מדוע לענין קיום מצוות עשה גדולה שדוחה את לא תעשה?
ב. על מה מועילה תשובה בביטול מ"ע ועל מה אינה מועילה? ומדוע?
ג. מדוע בעבר על מל"ת תשובה רק תולה והכפרה נעשית ע"י יוהכ"פ דוקא? מהו "לפני ה' דייקא"?
ד. מה כוללת "עזיבת החטא בלבד" שהיא עיקר מצות התשובה מן התורה?
ה. כיצד מפרש אדמו"ר הזקן פירוש לשון תשובה? וכיצד מוכיח זאת מהפסוקים?
ו. כיצד מוכיח אדמו"ר הזקן מהברייתא שגם ה"יסורין ממרקין" במי שעבר על כריתות כו' אינם נעשים ע"י תעניות כדעת ההמון?
ז. מה, בכל זאת, יכול לעשות מי שנתחייב כריתות להביא עצמו לגמר כפרתו?
ח. מהו ענין הווידי ובקשת מחילה שהזכירו הרמב"ם והסמ"ג במצות התשובה?
ט. מה ההבדל בין התעניות שמצינו בספר יואל לבין התעניות שהוזכרו בס' הרוקח וס' חסידים לעובר על כריתות וכו'? ומדוע שניהם לא מהווים הוכחה לדעת ההמון? הסבר.

פרק ה'

- א. "והנה המשכת וירידת כו' וכמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה ומאן דנפח וכו'". מה מוסיף אדמו"ר הזקן בביאור ענין ה"ויפח" בפירקינו על מה שכתב כבר בפ"ד?
ב. "כי הנה פשט הכתוב מ"ש ויפח הוא להורות לנו וכו' ככה ממש אם יש איזה דבר חוצץ ומפסיק כו'". "איזה דבר" היינו כרת דוקא או כל דבר עבירה? ומדוע? הסבר היטב.
ג. "וכמ"ש בפ' אמור ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה'. מלפני דייקא". הסבר היטב מה מדגיש כאן אדמו"ר הזקן - מהו ה"דייקא"?
ד. אם הנשמה המלובשת בגוף נכרתה ע"י הכרת כבר במעשה העבירה - כיצד ממשיך האדם לחיות עד נ' או ס' שנה?
ה. מדוע בחינת המקיף שנכנסת בו משנתחייב כרת - אינה ענין לחיי גשמיות הגוף?

פרק ו'

- א. מהו ענין "ספירות דנוגה, ולמי הן משפיעות שפע וחיות"?
ב. מהו ענין היכלות הסט"א, ולמי הן משפיעות שפע וחיות בדרך כלל?
ג. מה ההבדל המבואר כאן בין זמן שביהמ"ק היה קיים לזמן הזה בענין אופן השפעת ה"א תתאה של שם הוי"ו?
ד. מהי נקודת התירוץ על השאלה בריש פ"ד - הכיצד מצינו כמה וכמה חייבי כריתות שהאריכו ימים ושנים בנעימים והלא התורה היא נצחית?
ה. מהיכן יונק האדם בשעה שעושה הרע בעיני ה' - בזמן הבית ובזמן הגלות?
ו. לענין מה מביא ומבאר כאן אדמו"ר הזקן את הזוהר פ' פקודי?
ז. "והנה יעקב חבל נחלתו כתיב וכו'". מדוע מתחיל בסגנון ענין חדש?
ח. כיצד ייתכן ששרשו העליון של החבל - בחינת ה"א תתאה, נמשך אחרי מעשי האדם למטה וכו', והלא מדובר במי שכבר נכרתה נפשו משרשה ומקורה?
ט. מהו הדיוק "בידינו דוקא"?

פרק ב'

- א. מהו ההבדל בין שלשת המושגים: עצם התשובה, הכפרה, להיות מרוצה וחיביב כקודם החטא? הסבר היטב.
ב. מהו הפרקליט והדורון בביטול מ"ע בזמן שביהמ"ק היה קיים?
ג. מהו הפרקליט והדורון בביטול מ"ע בזמן הזה? מנין למדו זאת?
ד. מהו הענין הרביעי בתעניות שמוסיף בסוף הפרק "ודרך כלל סוד התענית וכו'". מה ההוכחה לזה?
ה. מצינו בפרק זה? סוג נוסף של תעניות. מהו? כיצד היית מדרג חמשת הענינים בתעניות מבחינת שייכותם לענין התשובה?

פרק ג'

- א. במה נחלקו חכמי המוסר האחרונים במי שחטא חטא אחד פעמים רבות? מה סברותיהם? מהי הההכרעה המקובלת בזה? ומדוע?
ב. האם ומתי מתיר אדמו"ר הזקן להרבות בתעניות גם למי שזה יכול להזיק לבריאותו?
ג. מה תקנתו של מי שאסור לו לצום? ומדוע.
ד. מדוע אין לחוש בזה ל"המבזבז אל יבזבז יותר מחומש"?

פרק ד'

- א. "ושנותיהם בנעימים". מה מוסיף ב"בנעימים"?
ב. הסבר בלשונך מהו ההבדל בין נשמות ישראל ושאר כל הנבראים, כולל גם כל צבא השמים, שלכן רק בהם נאמר "חלק הוי' עמו".
ג. "ככה ממש עד"מ כו' יש הפרש עצום מאד למעלה בין כל צבא השמים וכו' ובין נשמת האדם". מהי ההדגשה "הפרש עצום מאד למעלה"?
ד. "ולכן נקראו המלאכים בשם אלקים בכתוב וכו'". "ולכן" - בגלל מה?

מג. כיצד שבה הה"א תתאה למקומה – ע"י ה"תשובה נכונה" דסוף פרק ו', או ע"י המשכת הי"ג מדה"ר הנמשכות מרצון העליון ב"ה וכו' שבריש פרק ח'?

פרק ז'

מד. "ואולם דרך האמת והישר כו' הם ב' דברים דרך כלל וכו'". הסבר בלשונו כיצד ב' הדברים בונים מחדש את הקבלת עול מלכות שמים שאז תשובתו היא "תשובה נכונה"?

מה. הסבר מהי ההתבוננות הראשונה וכיצד היא מעוררת רחמים רבים והתמרמרות על נשמתו ושרשה למעלה? וכיצד זה מועיל?

מו. מהי חיותה של הקליפה והסט"א? וכיצד גורמים למיתתה וביטולה?

מז. מה הם ב' הפרטים בהבאת לבו להיות נשבר ונדכה – שע"ז נשברה רוח הסט"א? ואיזה ענין חדש בתעניות מצינו כאן?

מח. מדוע רשעים בחייהם קרויים מתים?

מט. על מי נאמר "לא המתים יהללו כו'?" ומדוע?

נ. כיצד ייתכן שגם מי שלא עבר על כריתות וכו' אלא רק על שאר עבירות קלות, או אפילו שעובר רק על עבירה קלה א', ובכל זאת נשמתו תגיע למצב רוחני של כריתתה? ומדוע?

נא. מדוע סידרו בק"ש שעל המטה לקבל עליו ד' מיתות ב"ד והלא יודע בנפשו שלא עבר על עבירות שמתחייבין עליהם ד' מיתות ב"ד?

פרק ח'

נב. "ולכן הי"ג מדות הרחמים מנקים כל הפגמים". מדוע?

נג. "וכן ממש למטה בנפש האלקית שבאדם וכו'". הסבר כיצד המשכת י"ג מדה"ר משפיעות למטה בנפש האדם?

נד. בתשובה עילאה: מהו החיסרון הקיים לפני תשובה זו ולאן הוא י"שב בתשובה"?

נה. מדוע תשובה עילאה היא בבינה? הסבר היטב שייכותה ל"תשובה הי"א עילאה"!

נו. "והנה בחי' יחוד זה ותשובה זו היא בחי' תשובה עילאה שלאחר תשובה תתאה". מה הדגש בזה?

נז. ע"י מה, אכן, יכול האדם להגיע להתדבקות רוחא ברוחא שלמעלה מבחינת ה"ויפח" גם כמו שהוא למעלה?

נח. מהו הדגש "דחילו ורחימו דקוב"ה"?

נט. מהו "דאיהו בן י"ה בינה"?

ס. במה שונה ה"בעל תשובה עילאה" מצדיק גמור?

פרק ט'

סא. "וביאור הענין כמ"ש בזה"ק וכו'". מה קשה בענין תשובה עילאה בסוף פ"ח שאת זה בא ליישב ב"ביאור הענין" כאן?

סב. מהו "והאם רובצת על האפרוחים"? מה יחודה של האהבה ויראה בדרגה זו ע"ג האפרוחים ללא האם רובצת, שלכן מסיים "ולא די לו באהבה טבעית המסותרת לבד"? הסבר היטב.

סג. מה הדיוק "בענין שנאמר לאהבה את ה' אלקיך משום כי הוא חיך וכו' ולא "כמ"ש" וכדומה?

סד. כיצד מפרש "בכל נפשך" בדרגת תשוי"ע? פרט היטב "בכל נפשך".

סה. "ולפי שפגם הברית בהוצאת ז"ל וכו'". תיקון פגם זה הוא בתשוי"ת או תשוי"ע? הסבר היטב.

סו. מה הפי' "פוגם במוח"? ומדוע "דרך האמת והישר" דלעיל פ"ז לא תספיק לפגם זה?

סז. כיצד מבאר התנא דבי אליהו המובא כאן? [ומה מוסיף ומחדש בזה הרה"ג ר' לוי יצחק?]

סח. מהו דיוק הלשון "שבמקום הקשר הוא כפול ומכופל" ע"פ הני"ל?

סט. מה ההוכחה שמביא אדמו"ר הזקן מעוון בית עלי לענין הני"ל?

פרק י'

ע. "אבל האדם התחתון צריך לילך ממדרגה למדרגה ממטה למעלה היא בחי' תשוי"ע כו' בכוונת הלב בתפלה ובפרט וכו'". מהי המעלה בהגעה לתשוי"ע בדרך מלמטה למעלה לגבי תורה וגמ"ח שלמעלה למטה?

עא. מה מוכיח מ"ודברת בס" לעבודת תשוי"ע?

עב. מה מוכיח מ"אשר קדשנו במצוותיו" לעבודת תשוי"ע.

עג. היכן מרומזת עבודת תשוי"ת לפני התפילה?

עד. כיצד ניתן לקיים דברי הברייתא ש"אין עומדין להתפלל אלא מתוך שמחה" בדור יתום הזה?

עה. מדוע שבת היא בחינת תשובה עילאה?

עו. כיצד מבאר אדמו"ר הזקן הפסוק "שובה אלי כי גאלתיך" על פי הני"ל?

פרק י"א

עז. איזה סיבה נוספת המעוררת שמחה קיימת בענין ההכנעה ובקשת המחילה? הסבר היטב.

עח. מדוע צריך אדמו"ר הזקן להוסיף כאן ש"ספק ברכות להקל" הוא "משום חשש ברכה לבטלה"?

עט. מה קשה לאדמו"ר הזקן מברכת גואל ישראל? וכיצד מיישבה?

פ. מהי ההוכחה מעזרא לענין "המרבה לסלוח"?

פא. מה מוכח לענייננו מקרבן התמיד?

פב. מדוע בקשת המחילה שבכל תפילה על העוונות שבינתיים אינה בבחינת אחטא ואשוב? ומדוע ב"אחטא ואשוב" אין מספיקין כו'?

פג. מתי גם ב"אחטא ואשוב" תשובתו מתקבלת? ומדוע?

פד. מהו "וחטאתי נגדי תמיד": על מי מדובר? מנין? ומהו "נגדי" דייקא? ומדוע?

פה. מהו החשש שמתעורר כאן דוקא לבלתי רום לבבו מאחיו? וכיצד מבטלין חשש זה?

פו. מה מוכיח כאן אדמו"ר הזקן ממאחז"ל "הנעלבין ואינן עולבין וכו' ואינם משיבים" - לענייננו?

פרק י"ב

פז. כיצד הענין ד"וחטאתי נגדי תמיד" מועיל לקבל בשמחה המאורעות המתרגשות בכלל? ומהי השמחה היתירה מיסורי הגוף בעוה"ז דוקא?

פח. מה הם ב' הענינים ד"למרקה בעולם הזה" "ולהצילה מהמירוק בגינהם"?

פט. מדוע אכן יסורין קלין בעוה"ז מבטלין יסורין עצומין לעוה"ב?

צ. "וזהו שאמרו חז"ל על פסוק והתקדשתם והייתם קדושים וכו' וככה ממש הוא בענין שכר ועונש כמאמר רז"ל שכר מצוה מצוה וכו'". מהי ההוכחה לענייננו ממאמר חז"ל "שכר מצוה מצוה"?